

A megyei pártbizottság állásfoglalása az 1969. évi gazdaságpolitikai feladatokról*

Megyénk gazdasága 1968 folyamán — az új mechanizmus körülményei között — általában a harmadik ötéves terv célkitűzéseinek, a megyei pártbizottság 1968. évi állásfoglalásában megjelölt gazdaságpolitikai feladatoknak megfelelően dinamikusan fejlődött. A gazdasági vezetők az új körülmények között is helytálltak. Pártszervezeteink munkatílusa, munkamódszere a reform követelményeinek megfelelően alakult. Gazdaságpolitikai feladataink megoldásából kivették részüket a társadalmi és tömegszervezetek is.

I.

A népgazdasági terv 1969-ben az ipari termelésnek mintegy 6 százalékos növelését irányozza elő. Megyénkben a kapacitások és a szükségletek emelkedése a tavalyihoz hasonlóan ennél nagyobb méretű, mintegy 8–10 százalékos globális növelést tesz lehetővé.

Szükséges a termelés belső szerkezetének javítása, a korszerűbb, minőségileg jobb, a termelő és felhasználó számára egyaránt gazdaságos áruk volumének növelése, amire igény van. Biztosítani kell a termelés rugalmasságát, gyors alkalmazkodását a szükségletek változásához.

A nyereség növelésében mind jobban kerüljenek előtérbe a vállalatok belső tartalékainak feltárásában rejlő lehetőségek. Vállalatvezetőink a nyereséget elsősorban a forgalom optimális növelésével, költségcsökkentéssel, a szállítási határidők betartásával biztosítsák.

A jövedelmezőség fokozásához elengedhetetlen feltétel a vezetés színvonalának, tudományosságának megjavítása. A gazdasági döntések előkészítésében a közgazdasági és matematikai módszerek kerüljenek előtérbe.

A fogyasztók igénye a piac, a minőség, az áruk paramétereinek javítását parancsolja. Vállalataink az anyagi érdekeltiséget is állítsák a minőség szolgálatába.

Iparfejlesztési politikánkban fokozatosan előtérbe kerül a műszaki fejlesztés. A munkaerő-tartalékok csökkenésével a termelés növelésének megyénkben is alapvető forrásává a technika tökéletesítése vált. A vállalatok ezért fejlesztési alapjaikat elsősorban a műszaki fejlesztés érdekében hasznosítsák.

A külkereskedelmi értékesítés fokozása, gazdaságossága egyaránt népgazdasági és vállalati érdek. Az exportértékcsökkentés útjára továbbra is haladjon meg a termelés növekedésének ütemét.

Vállalataink vezetői a szocialista piacok megtartása mellett kellő rugalmassággal (tőkés piacok fokozottabb piacutatisával, minőség javításával, stb.) törekedjenek a tőkés export növelésére is.

Beruházási politikánkban továbbra is a Politikai Bizottságnak és a megyei párt-értekezletnek a megye fejlesztésére hozott határozata a mérvadó. 1969-ben kezdődik a szegedi házgár, a szegedi 12 ezres távközlőközpont, a szentesi új téglagyár építése, az EMERGE szegedi gyárának bővítése. Elkészítik az algói új hid építését. Tovább folytatódik — megemelt beruházási összeggel — a Szeged környéki szénhidrogén-medence feltárása, a kitermelést biztosító objektumok építése, a vasúti és közúti hálózat, a hírközlés fejlesztése, stb.

A beruházásoknál szorgalmazni kell a hagyományos iparágak, mezőgazdasági üzemek további rekonstrukcióját, technikai szintjének emelését; segíteni az iparszerkezet korszerűsítését. Ennek érdekében kiemelten kell kezelni és segíteni a népgazdasági szempontból is jelentős olajipari beruházásokat; a házgár felépítését, valamint a lakásépítkezéseket; tovább kell folytatni — ahol erre munkaerő-fedezet van — a városok és — ahol a városfejlesztés elemei megvannak a — nagyobb községek iparosítását. E beruházásoknál törekedni kell az eszközök összpontosítására, a többletkeletések visszaszorítására, a termelő berendezésekként egy időben a szocialista jellegű létesítmények megvalósítására is.

A nagy építési igények enyhítésére a vállalatok saját fejlesztési alapjaikból csak a legfontosabb építési feladatokat végeztessék el. A saját alapok igénybevételénél biztosítsák a tartós forgóeszköz-szükségletek kielégítését és elótakarékossággal teremtsék meg a következő évek fejlesztési célkitűzéseinek fedezetét.

A tervezők olyan építési és technológiai megoldásokat válasszanak, amelyek olcsóbbak és termelékenyebbek az eddig alkalmazottaknál.

A kivitelező vállalatok az átadási határidő betartásánál segítsék elő a tervezett kapacitások időben üzembe nevezését.

A megye gazdaságában el kell érni, hogy a munka termelékenysége az országos 3,5–4 százalékos célkitűzésnél nagyobb mértékben emelkedjen, és a többlettermelés mintegy 60–70 százaléka a munka termelékenységéből származzon. A termelékenység növelését indokolja az is, hogy ebben az évben nagymértékben kiszé-

lesedik a 44 órás munkahét bevezetése, mintegy ötvenezeren dolgoznak majd csökkentett munkaidőben.

Csongrád megyében szűkültek a munkaerő-források. A jövőben ezzel a helyzettel számolva hatékonyabb munkaerő-gazdálkodásra lesz szükség. A vállalatok létszámgigényüket elsősorban az üzem belüli tartalékok feltárásával oldják meg. A munkaerő bővítésével főként nők jöhetnek számításba, de jelentős a munkáépítő korba lépő fiatalok száma is. Az ipar létszámigényelete Csongrád megyében 3–3,5 százalékkal lesz magasabb, mint 1968-ban. Az igények kielégítése érdekében biztosítani kell a szakmunkásképzés és a szakmunkáskereslet közötti összhangot, megteremteni az igényeknek megfelelő szakmunkásképzés technikai feltételeit.

A közlekedés további javításával, a munkaerő-tartalékokkal rendelkező területek bekapcsolásával a rendszeres közlekedésbe és a járatok sűrítésével is segíteni lehet az ipari területek munkaerő-gondjain.

Bővíteni kell az ipari vállalatok együttműködését a mezőgazdasági üzemekkel, hogy az időszakosan kihasználatlan munkaerő minél nagyobb mértékben foglalkoztatható legyen.

A vállalatok a munka társadalmi hasznosságától függően alkalmazzanak fokozottabb differenciálást a bérésekben. Helyezzék előtérbe a teljesítmények mennyiségéhez és minőségéhez fűződő mozgó bérései formákat. Törekedjenek a teljesítményekkel összhangban álló differenciált bérfejlesztésre, ugyanakkor ne feledkezzenek meg az indokolatlanul hátrányban lévő munkáscsoportokról sem. Az üzemi szocialista ellátás (étkeztetés, bölcsődei, óvodai hálózat stb.) javítására különösen a helyiiparban van szükség. Segítsék elő — a vállalati alapokból is — a dolgozók lakás-építési gondjainak megoldását.

Az életviszonyok jobbá tételének igen fontos területe a kereskedelmi, vendéglátói ellátás rendszeres javítása, az áruválaszték szélesítése, a hiánycikkek számának csökkentése, a kereskedelem és vendéglátás színvonalának fejlesztése és a hálózat bővítése révén.

A helyiipari vállalatok, a kisipari szövetkezetek fejlesztésének javító- és szolgáltatóhálózatot, törekedjenek a szolgáltatások minőségének javítására, a vállalat határidők betartására, illetve csökkentésére. Ahol indokolt, a tanácsok adjanak újabb iparendélyeket a kisiparosoknak. A mezőgazdasági termelőszoövetkezetek a melléküzemági tevékenység keretében az eddiginél fokozottabban kapcsolódjanak be falusi javító-szolgáltatási igények kielégítésébe.

Csongrád megyében is fontos politikai kérdés a lakásépítési tervek megvalósítása, a következő tervidőszakok lakásprogramjának előkészítése. A házgár ütemeszerű építésénél kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani a magánlakás-építési pénzügyi és építőanyag-igényének kielégítését is.

Fontos feladat a kiépült közutak minél jobb kihasználása. Folytatni kell a vízműtársulások szervezését, hogy minél több lakást bekapcsolhassanak a közműhálózatba. Biztosítani kell a földgázfelhasználás növelését háztartási célokra.

Az út- és járdaépítésre rendelkezésre álló központi és helyi alapokat koncentráltan, a legindokoltabb területeken kell felhasználni. A városközpontok útviszonyainak megjavításával együtt korszerűsíteni kell a külterületek úthálózatát is.

A közlekedésben az új közlekedéspolitikai elvek érvényesülésével segítsék a növekvő szállítási igények kielégítését.

Tegyenek hatékony intézkedéseket a vasúti műszaki fejlesztés érdekében. Folytassák a rakodás gépesítését, állomások rekonstrukcióját. A teheráru-fuvarozás megkötetelét a fuvarvállalási tevékenység kiszélesítését. Szorgalmazni kell a még távbeszélővel ellátatlan területek bekapcsolását, a hírközlés és a postai szolgáltatások fejlesztését, tökéletesítését. A városi és helyi közúti közlekedésben, a vasútközelkedésben a menetrendet a munkakezdésekhez ajánlatos igazítani.

A 44 órás rövidített munkaidőt bevezető vállalatok egyik legfontosabb feladata, hogy a legnagyobb körültekintéssel biztosítsák az átállás technikai feltételeit, és tájazzák fel a szükséges tartalékokat, hogy az átállás közvetett módon se érintse a dolgozókat hátrányosan.

Biztosítani kell — többek között — a hivatalokban a szabad-szombatokon is az ügyintézet, a kereskedelem, a vendéglátóipar, egészségügyi és szociális intézmények munkájának, munkarendjének a változó körülményekhez igazítását.

A tanácsok, vállalatok, szakszervezetek, sportszervezetek és más érintett szervek készüljenek fel és segítsék elő a legkülönbözőbb területeken és módszerekkel a dolgozókat megnövekedett szabad idejének kultúrát eltöltését.

II.

A megye mezőgazdasága 1968-ban is teljesítette a népgazdasági célkitűzéseket. A mezőgazdasági termelés 2–3 százalékos növekedése mellett jelentős feladat vár a mezőgazdaságra, a helyes népgazdasági arányok és a belső egyensúly kialakításában.

A megye mezőgazdaságában alapvetően továbbra is három fő gazdaságpolitikai cél megvalósítása érdekében kell munkálkodni. Továbbra is feladat a belföldi ellátás növekvő igényének kielégítése, a fogyasztók, a piac követelményeinek megfelelő árualapok biztosítása, mennyiségi, minőségi és választéki szempontból egyaránt. A megye termelő gazdaságának minden eszköz és lehetőség felhasználásával hozzá kell járulni a tőkés fizetési mérleg javításához, az export gazdaságosságának fokozásához.

A növénytermesztés területén gyorsabb ütemű fejlődést kell biztosítani, az állattenyésztésben pedig törekedni kell a stabilitásra, a szinten tartásra. Fontos feladat a gazdálkodás hatásfokának növelése, a fajlagos hozamok, a termelékenység gyorsabb ütemű fokozása.

A mezőgazdasági üzemek gazdasági és politikai vezetői az 1969. évi tervek készítésénél vegyék figyelembe a különböző gazdaságpolitikai ösztönzők hatásait, a piac követelményeit, valamint az üzem belső adottságait.

A kenyérgabona termesztésében a megye mezőgazdaságára háruló feladatokat továbbra is teljesíteni kell. A megye adottságai lehetővé teszik, a népgazdasági és üzemi érdekek pedig egyaránt megkövetelik az országos szintet meghaladó terméshatár elérését.

A takarmánytermesztés fejlesztése során legfontosabb feladatnak kell tekinteni a takarmányok mennyiségi növelése mellett a fehérjeházis növelését. Kukoricatermesztésünk színvonalára az utóbbi években sokat emelkedett. A termésátlagok azonban az egyes gazdaságokban nagy eltéréseket mutatnak. Ezek a differenciák nem indokoltak. Az évelő pillangósok területét célszerű a már megkezdett ütemben tovább növelni.

A hagyományos szántóföldi zöldségnövények (vöröshagyma, fűszerpaprika, paradicsom) mellett továbbra is nagy figyelmet kell fordítani a primőrzöldségek hozamainak növelésére, melyet az export és a belföldi ellátás javítása egyaránt indokol. A megye zöldség- és gyümölcsstermelő gazdaságai tekintésük fontos feladatuknak a megye piacainak megfelelő mennyiségű, választékú friss zöldséggel-gyümölcssel való folyamatos ellátását.

A második ötéves tervben telepített szőlők termőre fordultak, sürgős feladat tehát az elmaradt járulékos beruházások, korszerű feldolgozó, csomagoló, hűtőtárolók építése, több tsz együttes vállalkozásában. Az exportképesség fokozása és a belső minőségi igények kielégítése megköveteli a korszerű növényvédelem megvalósítását.

A beruházások állami támogatását tartalmazó 1028/1967. sz. kormányhatározat nagy lehetőséget biztosít a korszerű állattenyésztési telepek létesítésére. Ennek hatására már 1968-ban több szakosított telep építése kezdődött meg. Ezt a folyamatot a jövő évben is segíteni kell.

Az állattenyésztésben a legfontosabb feladatok egyike az elmúlt évben megindult anyadállat-csökkenés megakadályozása. El kell érni, hogy a nagyüzemi gazdaságok vágtállat-termelése ellensúlyozza a kis- és háztáji gazdaságok termelési csökkenését. Továbbra is minden eszközzel segíteni kell a háztáji gazdaságok termelését.

A mellék- és kiegészítő üzemági tevékenységet célslzerűen tovább folytatni mindazon üzemekben, ahol erre lehetőség kínálkozik, mindenképp a tagok egyenletes foglalkoztatása és az alaptevékenységből származó jövedelem kiegészítése végett.

A kitűzött célok megvalósításában nagy szerep vár a mezőgazdaságban dolgozó szakemberekre, a párt- és gazdaságvezetőknek. A vezetés a jövőben még jobban a termelési eredmények, illetve a gazdálkodási színvonal emelésének meghatározó tényezője lesz. Mindez indokolja a vezetés színvonalának minden szinten való továbbfejlesztését.

III.

Az 1969. évi feladatok komoly erőfeszítést, összehangolt tevékenységet igényelnek megyénk egész lakosságától. Az eredmények feltétele, hogy a párt-, állami és tömegszervezetek jó szervező, névelő munkával segítsék a gazdaságpolitikai célok megismertetését és mozgósítsák megyénk lakosságát a népgazdasági tervből adódó tennivalók becsületes teljesítésére.

A Központi Bizottság 1968. december 4-i határozata hangsúlyozza, hogy „a párt munkájában és harcában, az építés jelenlegi szakaszában döntő a gazdasági munka”. Fontos feladat tehát a múlt év eredményeinek elemzése és a tapasztalatok figyelembevételével az 1969. évi feladatai végrehajtásának megfelelő politikai előkészítése. Törekedni kell, hogy az üzemek, vállalatok, szövetkezetek éves gazdasági tervei összhangban legyenek a párt

gazdaságpolitikai céljaival és annak megfelelően valószínűleg megvalósuljanak.

A pártszervezetek legyűzött támogatói az olyan vezetői kezdeményezéseknek, amelyek irányítási rendszerünk reformjának kibontakozására irányulnak. Segíteni kell a megalapozott gazdasági döntéseket, de ugyanakkor vállalni a döntésekkel járó kockázatot is. A kockázat áthárítására vonatkozó indokolatlan vállalati törekvéseket ne támogassák a pártszervezetek.

A pártszervezetek működnek közre a termelői egységek hosszabb távú terveinek kidolgozásában. Folytassanak erőfeszítéseket a párttagok, a gazdasági rövideletást kifejező „mindent-kiosztás, a máról holnapra élés” megnyilvánulásai ellen. Segítsék az üzemi belső tartalékainak feltárására és helyes számbavételére irányuló tevékenységet, a munkaszervezés továbbfejlesztésével és a munkafegyver szilárdításával.

Világossá kell tenni, hogy a gazdasági munka hatékonyságának növelésére irányuló követelmény összhangban van az új gazdasági mechanizmus kibontakoztatásával, és a gyorsabb előrehaladásunk feltétele. Nem szabad eltérni, hogy egyes üzemek nagyobb erőfeszítésekkel ki a kedvezményes megszerzésére, mint a gazdálkodás javítására.

A termelői üzemek párt- és tömegszervezetei fokozottan támogassák az eredményeket segítő anyagi ösztönzés módszereinek fejlesztését, a munkakörülmények, valamint a szociális és kulturális ellátás javítását. Harcoljanak a képességek kibontakozását fékező „egyenlődsdi” elv ellen, a tényleges munkával arányban álló differenciált jövedelemelosztás érvényesüléséért. A gazdasági eredmények növelése és a dolgozók nevelése érdekében fel kell használni a szocialista versenymozgalmakat. Támogassák a Tanácsköztársaság 50. évfordulójára tett versenyvállalásokat.

A gazdasági munka követelményei növelik az irányítással és vezetéssel szembeni igényt. Fokozódik a jelentősége a káder- és személyzeti munkának. Pártszervezeteink a megyei bizottság határozata szerint az eddiginél nagyobb gondtal foglalkoznak a káderek kiválasztásával, továbbképzésével és munkájuk értékelésével. Tovább kell javítani a személyzeti munka pártirányítását.

A párt- és tömegszervezeteknek fokozniuk kell az ideológiai tevékenységet, a tömeges politikai felvilágosításért és megnyerésért folyó harcot. A politikai munka eszközeivel kell fellépni ott, ahol a múlt év eredményei alapján elbizakodottság tapasztalható és nem tesznek megfelelő intézkedéseket az üzemek belső mechanizmusának tökéletesítésére, a munka hatékonyságának növelésére.

Fel kell lépni az új mechanizmus megvalósításában tapasztalt olyan torz nézetek ellen, amelyek minden problémát a mechanizmusra hárítanak, vagy nem tesznek különbséget gazdasági és nem gazdasági, régió maradt és mai eredetű jelenségek között.

A termelőszoövetkezeti földtulajdonról és földhasználatról szóló törvény végrehajtása megyénkben is igen sok embert érint, ezért feltétlenül szükséges, hogy a párt- és társadalmi szervek megfelelő politikai segítséget adjanak lebonyolításához.

A pártszervek és alapszervezetek tevékenységében még következetesebben érvényesíteni kell a pártélet törvényeit, a lenini normákat. Fejleszteni kell a centralizmust és a pártdemokráciát, erősíteni a pártgyűlést, javítani a párt belső életét és a pártfegyelmet. A pártszervezetek politikai munkájában a közgazdasági követelmények mélyebb elemzését egybe kell kapcsolni a gazdasági változások társadalompolitikai összefüggéseinek vizsgálatával.

Segíteni kell a tömegszervezeteket, hogy eredményesen tevékenykedjenek a dolgozók politikai nevelésében, az üzemi demokrácia kibontakoztatásában.

Az alapszervezetek igényeljék és ösztönözzék a dolgozók aktivitását. Bátorítsák a fogatékosságok bírálóit, a közügyekben felszólalókat, védjék a bíráló jogát, és ezzel segítsék a közérdekű javaslatok megvalósulását.

Segítsék elő pártszervezeteink, hogy a szocialista demokrácia a termelés szférájában is tovább fejlődjen. Örököljenek a szocialista erkölcs betartásán, lépjenek fel a kommunizmus egy lépéséért.

★

Az 1969. évi feladatok nagyon jelentősek, végrehajtasuk szívós munkát igényel. Adva vannak azok a feltételek, melyek biztosítják megyénkben is a gazdaságpolitikai célkitűzések megvalósulását.

A megyei pártbizottság felhívja a kommunisták, a párt-alapszervezetek figyelmét az állásfoglalásban megjelölt feladatokra. Kérünk minden becsületes dolgozót, hogy odaadó munkával segítse 1969. évi gazdasági feladataink sikeres megvalósítását.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád megyei Bizottsága

* Kivonat a megyei pártbizottság 1969. január 13-i állásfoglalásából.